

PM Groddjursinventering 2023

Tång 2:5, Upplands-Bro kommun

Sweco Sverige AB
Uppdrag
Uppdragsnummer
Kund
Datum
Dokumentreferens

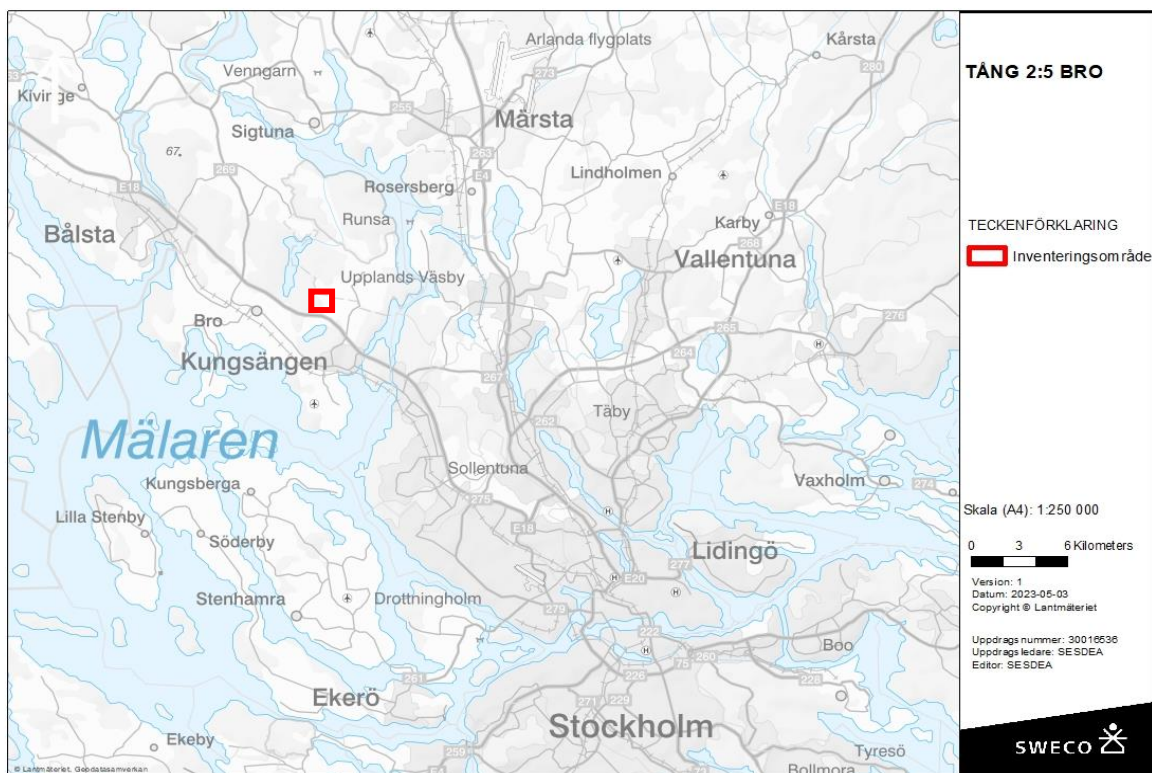
556767-9849
Tång 2:5 Bro
30016536
ICA Fastigheter AB
2023-05-05
https://swecogroup-my.sharepoint.com/personal/daniel_segerlind_sweco_se/Documents/Uppdrag/Groddjur Tång 25/Groddjursinventering Tång 2,5 2023.docx

1 Inledning

Sweco AB har under 2023 på uppdrag av ICA Fastigheter AB utfört inventering av groddjur på del av fastighet Upplands-Bro Tång 2:5 i Kungsängen, Upplands-Bro kommun. ICA Fastigheter AB har planer på att anlägga ett varulager vilket kommer att ta delar av en nuvarande golfbana i anspråk. Golfbanans dammsystem utgör värdefulla lekvatten för groddjur och enligt ICA:s planer kommer vissa dammar att försvinna. Alla groddjur i Sverige är fridlysta vilket innebär att djuren inte får störas, skadas eller dödas. För vissa arter innebär fridlysningen även att livsmiljöer inte får förstöras och därav bör en groddjursinventering utföras för att kartlägga vilka arter som kommer att påverkas och om planen aktualiserar fridlysningens förbudsbestämmelser.

2 Uppdragets syfte

Syftet med groddjursinventeringen på del av fastigheten Upplands-Bro Tång 2:5 är att undersöka vilka groddjursarter som använder de anlagda dammarna på golfbanan som livsmiljö och i så fall i vilken omfattning. Resultatet från inventeringen utgör grund för om en artskyddsutredning behöver utföras eller om förbud inte utlöses av planen.

Figur 1. Inventeringsområdet är beläget väster om Kungsängen i Upplands-Bro kommun.

3 Sveriges groddjur

I Sverige finns 13 olika groddjursarter av vilka de flesta påträffas i södra Sverige. Fem av de 13 arterna är rödlistade, dock inte någon av de arter som finns i Bro-området. I Upplands-Bro kommun finns fem groddjursarter; vanlig groda, åkergroda, vanlig padda, mindre vattensalamander och större vattensalamander.

Kunskapsläget för de rödlistade groddjursarterna är mycket bra, däremot finns kunskapsluckor när det gäller mer allmänt förekommande arter som mindre vattensalamander, vanlig groda, åkergroda och vanlig padda, särskilt gällande deras beståndsutveckling.

Det främsta hotet mot groddjur är habitatförlust, dvs. förlust av livsmiljö. Detta sker bland annat genom utdikning och igenfyllning av våtmarker, ökad igenväxning av landmiljön kring lekdammarna samt genom avverkning och fragmentering av äldre sammanhängande skogsbestånd som hyser för groddjuren lämpliga markskikt för övervintring. Skuggning, övergödning, försurning och toxiner är faktorer som hämmar larvutvecklingen medan introduktion av fisk och kräftdjur i lekvatten skapar predation på larverna.

Groddjurens habitat består av en mosaik av land- och småvattenmiljöer. Det äldre kulturlandskapet hade gott om sådana miljöer men som i dag till stora delar har försvunnit på grund av ändrad markanvändning som till exempel ett effektivare och mer storskaligt jord- och skogsbruk. Genom urban exploatering tillkommer även annan form av markanvändning med bebyggelse och vägar med hårdgjorda ytor och allt mindre plats för småvatten. Förlusten av olika typer av småvatten bidrar till att avståndet mellan lämpliga lekvatten för groddjuren blir större.

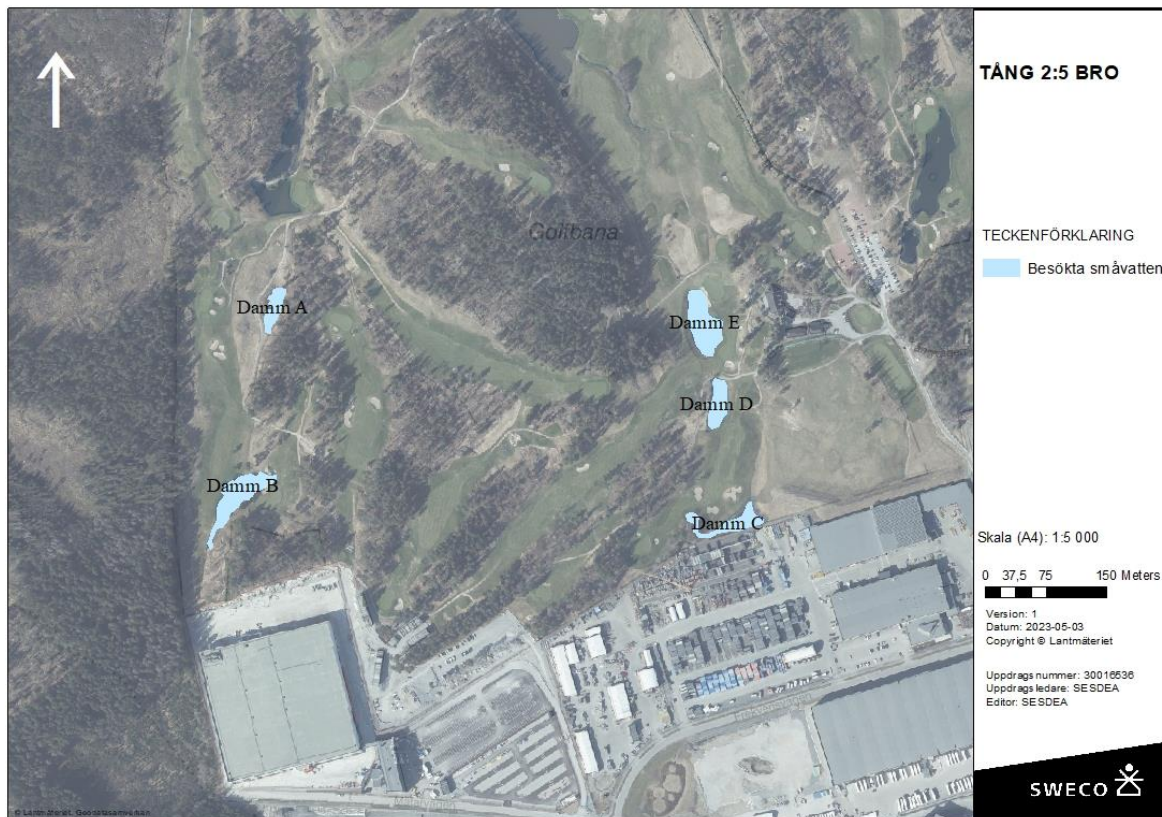
3.1 Lagstiftning om groddjursfaunan

Alla groddjur i Sverige är fridlysta och skyddas enligt 4a § eller 6 § artskyddsförordningen. För arter som skyddas av 6 § finns förbud mot att döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar, samt att ta bort eller skada ägg eller larver. Förbudet gäller för vanlig groda, vanlig padda och mindre vattensalamander.

För arterna åkergroda och större vattensalamander är det, enligt 4a § i artskyddsförordningen, förbjudet att med avsikt fånga, döda eller störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är dessutom förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats. Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.

4 Metod

Använd metod för inventering av groddjur vid lekvatten följer Naturvårdsverkets manual för uppföljning av groddjur i skyddade miljöer (Naturvårdsverket 2010). Inventeringen utfördes genom visuell och audiell inventering 13 april och 19 april för att notera spelande hanar och samlingar av romklumpar. Inventeringen har utförts i de fem sydligaste av golfbanans dammar (Figur 2). Inventeringen har utförts av Swecos biologer Daniel Segerlind, Benny Willman och Tilda Lindkvist.

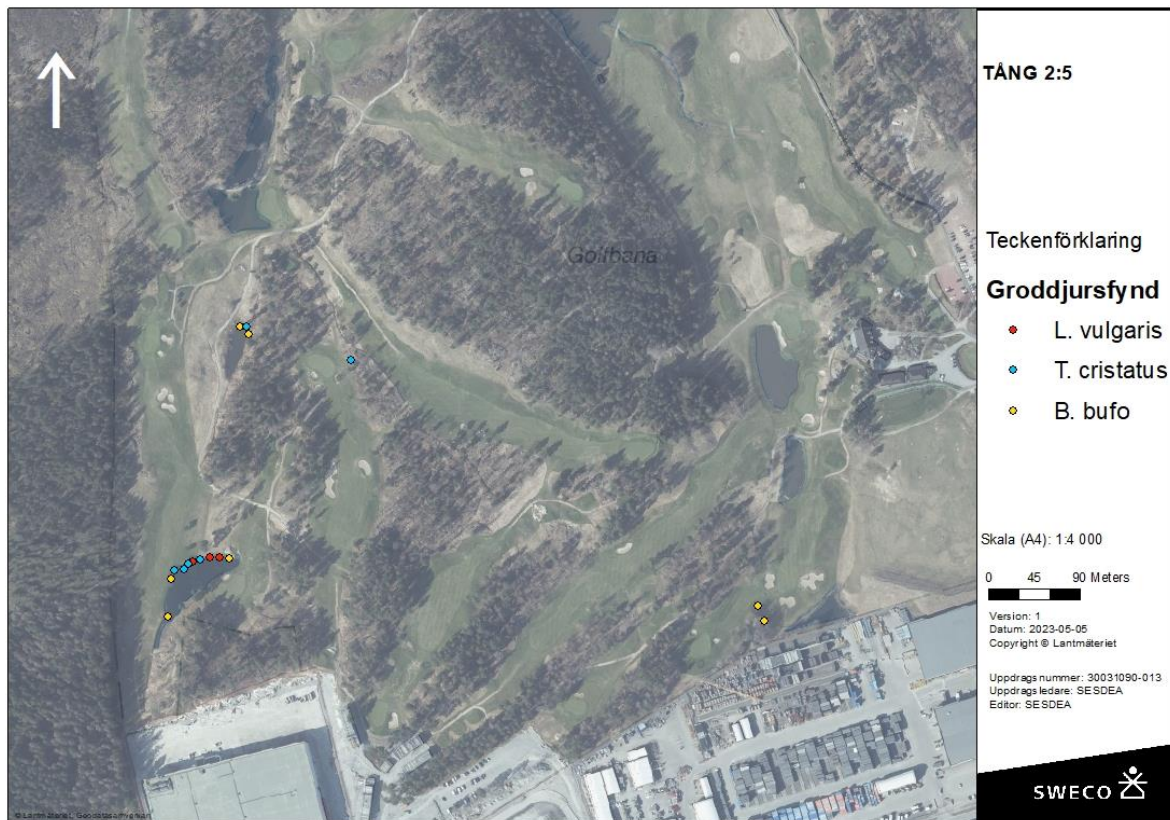
Figur 2. Fältinventering av groddjur har utförts i de fem södra dammarna på golfbanan. ICAs exploateringsplaner berör främst Damm B och Damm C.

5 Resultat

Groddjursinventeringen resulterade i fynd av vanlig padda, mindre vattensalamander och större vattensalamander.

Större vattensalamander noterades i Damm A och Damm B. Mindre vattensalamander noterades i Damm B och vanlig padda observerades i Damm A och Damm C. I Damm D och Damm E noterades inga groddjur. (Figur 3)

Alla artfynd är inrapporterade i artportalen.

Figur 3. Fynd av groddjur under de två fältbesöken. L. vulgaris är mindre vattensalamander, T. cristatus är större vattensalamander och B. bufo är vanlig padda. Noteringarna gjordes i Damm A, Damm B och Damm C. Inventeringsresultatet visar att Damm D och E utgör inga lekvatten för groddjur.

Figur 4. Foto över Damm C. Ett enstaka fynd av en hane av vanlig padda noterades i dammen men något spel noterades inte och ej heller några honor. Troligen utgör dammen en mindre lämplig lekdamm.

Figur 5. Foto över Damm B. Flera fynd av större vattensalamander, spel av vanlig padda och mindre vattensalamander noterades under fältinventeringen. Dammen har bra strukturer och vattenkvalitet för att utgöra lekvatten för groddjur.

6 Bedömning och slutsats

Sweco gör bedömningen att dammarna A och B är värdefulla livsmiljöer för groddjur och då främst för vattensalamandrar. Större vattensalamander noterades i båda dammarna och dessa bedöms ha god vattenkvalitet med en rik andel undervattensväxter och flytbladsväxter som är gynnsamt för artens äggläggning. De båda dammarna omges dels av ruff dels av småkuperad skogsmark med strukturer som block och skrevor där vattensalamandrar kan finna dagviloplatser och även övervintringsmiljöer.

Sweco gör även bedömningen att dammarna C, D och E inte utgör några lekvatten för groddjur. Damm C är belägen i en lågpunkt som beskuggas av en trädridå i söder samt en vall mot industriområde. En bård av sälg sträcker sig runt hela dammen. Vattenkvaliteten bedöms vara övergödd med en begynnande igenväxning av vass och kaveldun. Vid fältbesöken noterades en låg andel vatteninsekter i dammen. Damm D och E utgör båda två större dammar utan vare sig vattenväxter eller strukturer lämpliga för groddjur, ej heller någon rik förekomst av vatteninsekter kunde noteras. Strandkanterna är relativt branta och artfattiga.

Större vattensalamander är skyddad enligt 4a § artskyddsförordningen vilket innebär att all påverkan som tar bort eller försämrar artens livsmiljö inte är tillåtlig. Till artens livsmiljö hör fortplantingsområde och viloplats, med andra ord är lekvatten, dagviloplatser och övervintringsmiljöer skyddade enligt 4a § artskyddsförordningen. Därmed är det av stor vikt att bibehålla dammarna A och B intakta och göra så lite intrång som möjligt i de omkringliggande miljöerna.

Bedömningen är att större vattensalamander har en livskraftig population i den västra delen av golfbanan. Enligt inrapporteringar till artportalen finns ytterligare en damm på golfbanan norr om Damm A med förekomst av större vattensalamander.

Slutsatsen är att de västra delarna av golfbanan utgör viktiga livsmiljöer för groddjur och bör lämnas opåverkade för att inte utlösa förbuden i artskyddsförordningen.

Nedan följer några skyddsåtgärder som bör beaktas för att undvika att förbud utlöses:

- Det är viktigt att de planerade byggnaderna inte beskuggar dammarna och de närliggande skogsbrynen då det exempelvis kan komma att drastiskt minska dammarnas potential som lekvatten och därmed missgynna arterna.
- En plan som behandlar hur groddjuren ska hållas borta från byggarbetsplatsen bör upprättas så att inte djuren lockas att använda upplag eller containrar som dagviloplatser och riskerar att bli skadade eller överkörda av exempelvis byggmaskiner.
- Arternas hemområde kommer troligen att minska vilket innebär att en plan på att skapa nya områden eller strukturer som gynnar groddjuren bör tas fram för att minska planens negativa påverkan och säkra en långsiktigt livskraftig population av de förekommande arterna i området.

7 Referenser

Naturvårdsverket 2010. *Manual för uppföljning i skyddade områden – skyddsvärda däggdjur, samt grod- och kräldjur.*